

УДК 165.742:001.8 – 057.875:502/504

DOI:

Олена Блашкова, аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНOSTI ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті висвітлені теоретичні відомості констатувального етапу експериментального дослідження, який полягав у виявленні та перевірці вихідного рівня сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей. Аналізуються результати формульованого етапу експериментального дослідження та характеризуються рівні показників критеріїв сформованості гуманістичних цінностей. Акцентовується увага педагогічної громадськості на важливості формування гуманістичних цінностей сучасної студентської молоді.

Ключові слова: гуманістичні цінності; студенти природничих спеціальностей; діагностика.

Табл. 2. Літ. 7.

Olena Blashkova, Postgraduate Student of the
Pedagogy and Management of Educational Institution Department
Kamyanets-Podilskiy Ivan Ohiyenko National University

DIAGNOSTICS OF THE FORMATION OF HUMANISTIC VALUES OF STUDENTS OF NATURAL SCIENCES

The search materials for writing the article served as a diagnostic tool for the purpose of conducting an experimental research, namely: the author's questionnaire "Ranking of positive values and anti-values"; methodology: "Assessment of judgments" (identification of the leading trend of significant values); "Alternative choice" (which offers a set of alternative choices from life situations); V. Yasvina's method "Naturofil" (diagnostics of the intensity of subjective attitude to nature); and O. Gagarin "Characteristics of environmental representations" (revealing of the primary level of dynamics of cognitive activity in the field of humanistic interaction with nature); questionnaire for the purpose of diagnosing the level of formation of certain humanistic values altruism, empathy, charity responsibility (responsible attitude to the environment); test questionnaire of the empathetic tendencies of A. Mehraben and N. Epstein.

The obtained results of the diagnostic study showed the dynamics of the levels of formation of humanistic values of students of natural sciences. Qualitative and quantitative changes of the conducted experimental research were revealed. The changes in the percentage of high, average and low levels of the formation of humanistic values according to certain criteria "understanding of the essence and peculiarities of the concepts of humanistic values" are analyzed; "The focus on active activity is driven by internal motivations as a motive for the realization of personal activity"; "Implementation and self-regulation of the active process of formation of humanistic values".

The formative stage of experimental research shows a significant increase in the levels of humanistic values formed as a result of the introduction of developed software and methodological support taking into account modern requirements to the content, forms and methods of their effective implementation (the educational program "The conscious choice of humanism", the project "Step to humanity; the special course "Paths humanistic values", a teaching manual "Physiological basics of rational nutrition, practical work, tests"), which promotes the formation of students home humane attitude to the environment and to their own health.

The further direction of work is to find the new methodical decisions for the formation of students' humanistic values not only natural, but also other specialties.

Keywords: humanistic values; students of natural sciences; diagnostics.

Постановка проблеми. Вивчення проблеми ціннісних орієнтирів сучасної студентської молоді, формування саме гуманістичних складових їх ціннісного світогляду, розуміння студентами важливості гуманного ставлення до довкілля набуває сьогодні неабиякої значущості і виходить на одне з провідних місць в галузі педагогічної освіти. Сформованість гуманістичних ціннісних орієнтирів сприяє процесу розвитку особистості в цілому. Адже як один з елементів структури особистості,

гуманістичні цінності відіграють вирішальну роль у регуляції поведінки, формуванні гуманного світогляду, переконань, виборі життєвого шляху, особливо, в реалізації свідомого гуманного ставлення до довкілля.

Формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей є одним із найважливіших завдань сучасної професійної підготовки закладів вищої освіти. Оскільки, підготовка студентів природничих спеціальностей базується не лише на формуванні фахових

компетенцій, а й на вихованні майбутнього педагога, як цілісної особистості. Що характеризується власним сформованим світоглядом, набором гуманістичних цінностей, як його складових, чітких поглядів та принципів, що визначають як професійну діяльність, так і його власну поведінку. Ефективність процесу формування гуманістичних цінностей залежить від оптимального використання форм, методів та засобів з урахуванням сучасних вимог та підходів до професійної підготовки майбутніх вчителів природничих спеціальностей.

Для того, щоб сформувати гуманістичні цінності студентів природничих спеціальностей вважаємо необхідне визначити початковий рівень їх сформованості за зазначеними критеріями та показниками їх прояву.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблема формування гуманістичних цінностей стали метою наукових досліджень А. Андрущенко, І. Беха, М. Боришевського, О. Вишневецького, І. Зязюна, В. Кременя. Вивченням сутності “ставлення до природи, яка має власну самоцінність” у своїх наукових дослідженнях висвітлюють зарубіжні дослідники О. Леопольд, Р. Поттер, Р. Райдер, Т. Ріган, П. Сінгер, А. Швейцер та ін. Теоретично-методичні засади розвитку та становлення особистості вчителя досліджували Г. Ващенко, С. Русова, В. Сухомлинський, К. Ушинський. Вивченням формування ціннісних орієнтирів займалися О. Висоцька, М. Нарійчук, О. Тогочинський. Закономірності формування моральних переконань стали предметом досліджень М. Боришевського, І. Кучинської, Л. Рувинського та ін. Концептуальні засади виховання гуманістичних цінностей студентів розглядаються в працях І. Беха, Б. Зейгарник. Питання педагогічних аспектів формування гуманістичних цінностей вивчали К. Журба, В. Киричок, О. Пометун, І. Шкільна та ін. Дослідження та виділення власне цінностей природи, як окремої групи, поступово займає чільних місць у наукових працях дослідників В. Борейко, С. Дерябо, В. Ясвіна.

Проте, недостатньо уваги науковців зосереджено навколо вивчення проблеми формування гуманістичних цінностей студентів саме природничих спеціальностей сучасних педагогічних університетів.

Мета статті полягає в аналізі й обґрунтуванні отриманих експериментальних даних щодо ефективності формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей педагогічних університетів.

Виклад основного матеріалу. Експериментальне

дослідження нашої наукової роботи було спрямоване на виявлення ефективності процесу формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей.

Мета констатувального етапу полягала у виявленні наявності та вихідного рівня сформованості умовно визначених гуманістичних цінностей студентів (альтруїзм, емпатія, милосердя, відповідальність (відповідальне ставлення до довкілля), з'ясування залежності рівня формування визначених гуманістичних цінностей від ефективної організації навчально-виховного процесу.

Для процесу ефективної діагностики рівня сформованості гуманістичних цінностей студентів було розроблено та застосовано діагностичний інструментарій, який складався з комплексу апробованих, модифікованих методик та власних розроблених опитувальників [2; 4; 5; 7].

Застосування діагностичного інструментарію під час констатувального етапу експериментального дослідження було спрямоване на виявлення рівнів сформованості критеріїв умовно визначених нами гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей.

Експериментальне дослідження проводилося упродовж 2013 – 2017 р. р. у п'яти закладах вищої освіти України, та передусім, у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Учасниками експерименту були студенти природничих спеціальностей та викладачі. В експериментальному дослідженні брало участь 779 (396 ЕГ та 383 КГ) студентів природничих спеціальностей та 35 викладачів.

Дослідження рівня сформованості критерію *“розуміння сутності та особливості понять гуманістичних цінностей”* когнітивного (інтелектуального) компоненту було проведено за допомогою спеціально розробленого нами опитувальника *“Ранжування позитивних цінностей та антицінностей”*; методик: *“Оцінка суджень”* яка дає можливість виявити провідну тенденцію значущих цінностей та *“Альтернативний вибір”* де пропонуються варіанти певного альтернативного вибору з життєвих ситуацій, в якій респондент має обрати один з варіантів [1; 2; 3; 4].

Для дослідження рівня сформованості критерію за *“спрямованістю на активну діяльність скеровану внутрішніми мотиваціями як рушієм реалізації життєдіяльності особистості”* що є показником мотиваційного компоненту, студентам пропонувалися методика В. Ясвіна *“Натурофіл”*, яка дозволяє діагностувати інтенсивність суб'єктивного ставлення до природи

**ДІАГНОСТИКА СФОРМОВАНОСТІ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ
ПРИРОДНИЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

та методика О. Гагаріна “Характеристика екологічних уявлень” на виявлення первинного рівня, динаміку пізнавальної активності у сфері гуманістичної взаємодії з природою [2; 6; 7].

Рівень сформованості критерію “реалізації та саморегуляції активного процесу формування гуманістичних цінностей” діяльнісного (поведінкового) компоненту було досліджено за допомогою розробленого авторського анкетування з метою діагностики рівня сформованості визначених гуманістичних цінностей альтруїзм, емпатія, відповідальність (відповідальне

за кожним із наявних рівнів сформованих гуманістичних цінностей.

Опрацьовані результати констатувального експерименту засвідчили, що високий рівень сформованості гуманістичних цінностей за зазначеними критеріями отримали 29,8% ЕГ та 29,5% КГ. Середній рівень сформованості гуманістичних цінностей проявили 44,6% ЕГ та 47,8% КГ. Низький рівень сформованості гуманістичних цінностей отримали 25,6% студентів експериментальної групи, та 22,7% контрольної групи (Таблиця 1).

Таблиця 1.

Узагальнений рівень сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей констатувального етапів експериментальної та контрольної груп

Рівні сформованості гуманістичних цінностей	%	Експериментальна група (396 студентів)	Контрольна група (383 студента)
Високий рівень	у %	29,8%	29,5%
	абс.	118	113
Середній рівень	у %	44,6%	47,8%
	абс.	177	183
Низький рівень	у %	25,6%	22,7%
	абс.	101	87

ставлення до довкілля) та милосердя за визначеними критеріями та тесту-опитувальника емпатичних тенденцій А. Мехрабієна і Н. Епштейна [4].

Отримані результати вхідного пошукового та констатувального етапів педагогічного експерименту засвідчили, що студенти природничих спеціальностей мали приблизно однакові рівні критеріїв наявності та сформованості гуманістичних цінностей.

Підсумовуючи загальний рівень сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей зазначимо що він визначався для кожного студента за формулою індивідуально:

$$ГЦ = (K_1 + K_2 + K_3) : 3, \text{ де}$$

ГЦ – узагальнений рівень сформованості гуманістичних цінностей;

- середній бал критерію розуміння сутності та особливостей понять гуманістичні цінності;

- середній бал критерію спрямованості на активну діяльність скеровану внутрішніми мотиваціями як рушієм реалізації життєдіяльності особистості;

- середній бал критерію реалізації та саморегуляції активного процесу формування гуманістичних цінностей.

Підраховувалась сумарна кількість студентів

Отримані результати констатувального експерименту засвідчили, що студенти як експериментальної так і контрольної груп мають приблизно однакові рівні сформованості гуманістичних цінностей, що підкреслює важливість належної організації педагогічних умов та педагогічної взаємодії в реалізації процесу формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей.

Під час формувального етапу експериментального дослідження було здійснено апробацію розробленої функціонально-змістової моделі формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей у навчально-виховному процесі за допомогою дотримання визначених педагогічних умов. Успішність процесу формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей досягнута застосуванням розробленої виховної програми “Свідомий вибір гуманізму”, що орієнтована на формування когнітивного (інтелектуального) та мотиваційного компонентів (що визначаються критеріями “розуміння сутності та особливості понять гуманістичних цінностей” та “спрямованістю на активну діяльність скеровану внутрішніми мотиваціями як рушієм реалізації життєдіяльності особистості” відповідно); проекту “Крок до гуманності – це просто” для

підсилення ефективності запропонованої програми з метою формування діяльнісного (поведінкового) компоненту (критерій *“реалізації та саморегуляції активного процесу формування гуманістичних цінностей”*); спецкурсу *“Стежками гуманістичних цінностей”*, що передбачає виховання та формування інтелектуальних здібностей студентів за рахунок отримання нових теоретичних відомостей гуманістичного характеру, а також навчально-методичний посібник *“Фізіологічні основи раціонального харчування. Практикум. Тести”*, що сприяє вихованню у студентів гуманного ставлення до власного здоров'я, як одного з аспектів реалізації на практиці гуманної поведінки.

Формувальний етап дослідно-експериментальної роботи передбачав проведення контрольного діагностування за визначеними критеріями та показниками рівнів сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей.

Отримані результати після проведеного формувального етапу дали змогу порівняти результати вхідного констатувального та контрольного етапів експериментального дослідження, зробити висновки про ефективність застосування розробленої функціонально-змістової моделі та визначених педагогічних умов формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей.

Значимо, що в ході безпосереднього спостереження та спілкування зі студентами природничих спеціальностей, завдяки реалізації розробленої функціонально-змістової моделі формування гуманістичних цінностей та дотримання педагогічних умов, у майбутніх вчителів значно збільшився інтерес до отриманої інформації гуманістичного змісту, актуальних проблем природоохоронної діяльності. В свою чергу це сприяло реалізації очікуваної поведінки. Студенти проявляли інтерес до суспільних подій та ситуацій все більш активно проявляли ініціативу у їх вирішенні. Активна ініціатива сприяла формуванню у студентів навичок самостійності та відповідальності, вміння планувати та організувати ту чи іншу діяльність.

Після проведення контрольного діагностичного зрізу що здійснювався за використаними методиками на констатувальному етапі дослідження виявилися якісні зміни рівнів сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей.

Дослідження критерію *“розуміння сутності та особливості понять гуманістичних цінностей”* когнітивного (інтелектуального) компоненту рівня сформованості гуманістичних

цінностей засвідчили, що студенти свідомо оволодіваючи знаннями сутності поняття гуманістичні цінності, керуються потенційними внутрішніми мотиваціями для реалізації гуманно-зорієнтованої поведінки. Отримані результати контрольного етапу експериментального дослідження засвідчили зміни високого рівня наявності сформованих гуманістичних цінностей за аналізованим критерієм – 33,4% ЕГ та 26,1% КГ. Середній рівень наявності сформованості гуманістичних цінностей проявили 44,5% в порівнянні з 39,9% – ЕГ, та 55,2% порівняно з 54% КГ. Низький рівень сформованості гуманістичних цінностей зафіксований у 22,1% студентів ЕГ та у 23,7% контрольної групи.

Мотиваційний компонент розкритий критерієм *“спрямованості на активну діяльність скеровану внутрішніми мотиваціями як рушієм реалізації життєдіяльності особисті”*. Результати контрольного етапу експериментального дослідження засвідчили динаміку так як високий рівень сформованих гуманістичних цінностей за аналізованим критерієм проявили 34,5% студентів експериментальної групи, та 27,1% – контрольної групи. Динаміка середнього рівня наявності сформованості гуманістичних цінностей є дещо нижчою 44,2% – експериментальної групи, та 52,1% – контрольної групи. Низький рівень сформованості гуманістичних цінностей проявили 21,3% студентів експериментальної групи та 20,8% контрольної групи.

Дослідження критерію *“реалізації та саморегуляції активного процесу формування гуманістичних цінностей”* діяльнісного (поведінкового) компоненту продемонстрували наступні результати контрольного етапу. Зокрема стало відомо, що високий рівень наявності сформованих гуманістичних цінностей за аналізованим критерієм проявили 35,7% студентів експериментальної групи, та 33,1% – контрольної групи. Середній рівень наявності сформованості гуманістичних цінностей проявили 51,3% – експериментальної групи, та 40,1% – контрольної групи. Низький рівень проявили 13% студентів експериментальної групи та 17,8% контрольної групи.

Отримані результати діагностичного дослідження засвідчили динаміку рівнів сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей. Позитивна динаміка за усіма рівнями констатуючого та контрольного етапів експериментального дослідження проілюстрована в таблиці 2.

Подані вище результати засвідчили позитивну динаміку якісних та кількісних змін проведеного

Таблиця 2

Узагальнений рівень сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей експериментальної та контрольної груп на констатувальному та контрольному етапі експериментального дослідження відповідно до визначених вище критеріїв

Рівні	Констатувальний етап						Контрольний етап					
	(К1) ЕГ КГ		(К2) ЕГ КГ		(К3) ЕГ КГ		(К1) ЕГ КГ		(К2) ЕГ КГ		(К3) ЕГ КГ	
Високий	27,9	25	28,5	26,4	31,6	30,8	33,4	25,1	34,5	27,1	35,7	33,1
Середній	39,9	54	43,6	51,1	45,8	47,3	44,5	55,2	44,2	52,1	51,3	40,1
Низький	32,2	21	27,9	22,5	22,6	21,9	22,1	23,7	21,3	20,8	13	17,8

експериментального дослідження. Так, відсотковий показник високого рівня сформованості гуманістичних цінностей за критерієм *“розуміння сутності та особливості понять гуманістичних цінностей”* становить 5,5% в ЕГ та 0,1% в КГ групах. Середній рівень становить 4,6%. в ЕГ, КГ – 1,2%. Низький рівень має показник 10,1%. в ЕГ, та 2,7% в КГ що свідчить про якісну динаміку. За критерієм *“спрямованості на активну діяльність скеровану внутрішніми мотиваціями як рушієм реалізації життєдіяльності особисті”* виявлені наступні зміни: на 6% збільшилися показники в ЕГ, та на 0,7% в КГ високого рівня. Середній рівень ЕГ має незначні зміни – 0,6% та в КГ – 1%. Низький рівень в ЕГ становить 6,6% та в КГ – 1,7%. Дослідження критерію *“реалізації та саморегуляції активного процесу формування гуманістичних цінностей”* засвідчило такі показники для порівняння: високий рівень в ЕГ має 4,1% та в КГ 2,3%. Середній рівень в ЕГ – 0,2% та КГ – 5,7%. Низький рівень даного критерію становить в ЕГ 9,5% та в КГ – 4,8%.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи вищезазначений матеріал підкреслимо, проведений аналіз результатів дає підстави стверджувати, що по закінченню формування експерименту безперечно підвищився рівень сформованості гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей за визначеними критеріями та показниками їх прояву. Формувальний етап експериментального дослідження свідчить про суттєве підвищення рівнів сформованості гуманістичних цінностей унаслідок впровадження розробленого програмно-методичного забезпечення з урахуванням сучасних вимог до змісту, форм та методів їх ефективної реалізації. Експериментальне дослідження підтвердило, що ефективна реалізація функціонально-змістової моделі та педагогічних умов формування гуманістичних цінностей студентів природничих спеціальностей можлива лише в разі цілеспрямованого застосування

розроблених: виховної програми *“Свідомий вибір гуманізму”*, що орієнтована на формування когнітивного (інтелектуального) та мотиваційного компонентів, що визначаються критеріями *“розуміння сутності та особливості понять гуманістичних цінностей”* та *“спрямованістю на активну діяльність скеровану внутрішніми мотиваціями як рушієм реалізації життєдіяльності особистості”* відповідно; проекту *“Крок до гуманності – це просто”* для підсилення ефективності запропонованої програми з метою формування діяльнісного (поведінкового) компоненту критерій *“реалізації та саморегуляції активного процесу формування гуманістичних цінностей”*; спецкурсу *“Стежки гуманістичних цінностей”*, що передбачає виховання та формування інтелектуальних здібностей студентів за рахунок отримання нових теоретичних відомостей гуманістичного характеру, а також навчально-методичний посібник *“Фізіологічні основи раціонального харчування. Практикум. Тести”*, що сприяє вихованню у студентів гуманного ставлення до власного здоров'я, як одного з аспектів реалізації на практиці гуманної поведінки на основі співпраці викладачів та студентів природничих спеціальностей.

Подальший напрямок роботи полягає у пошуку нових методичних рішень для формування гуманістичних цінностей студентів не лише природничих але й інших спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борейко В. Є., Подобайло А. В. Екологічна етика. Навчальний посібник, Київ, 2004. 116 с.
2. Дерябо С. Д. Экологическая педагогика и психология. Ростов-на-Дону, 1996. 480 с.
3. Дерябо С. Д. Природный объект как “значимый другой”. Москва-Воронеж, 1995. 194 с.
4. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяконов Г.В. Практикум із загальної психології Київ, 2000. 204 с.
5. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод посібник. Київ, 2006, 192 с.

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “КОМПЕТЕНТНІСТЬ”: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ПІДХІД

6. Ясвин В. А. Психология отношения к природе, Москва, 2000. 456 с.

7. Ясвин В. А. Образовательная среда: от моделирования к проектированию. Москва, 2001. 365 с.

REFERENCES

1. Boreiko, V. Ye. & Podobailo, A. V. (2004). *Ekologichna etyka. Nachalniy posibnyk* [Environmental ethics. Tutorial]. Kyiv, 116p. [in Ukrainian].

2. Deryabo, S. D. (1996). *Ekologicheskaya pedagogika i psikhologiya* [Environmental pedagogy and psychology]. Rostov-on-Don, 480 p. [in Russian].

3. Deryabo, S. D. (1995). *Prirodnyy obekt kak “znachimyy drugoy”*. [Natural object as “significant other”]. Moscow-Voronezh, 194 p. [in Russian].

4. Pashukova, T. I., Dopira, A. I. & Diakonov, H. V. (2000). *Praktykum iz zahalnoi psykholohii* [Workshop on general psychology] Kyiv, 204 p. [in Ukrainian].

5. Pometun, O. (2006). *Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia : nauk.-metod posibnyk* [Contemporary lesson. Interactive Learning Technologies: A Scientific Guide]. Kyiv, 192p. [in Ukrainian].

6. Yasvin, V. A. (2000). *Psikhologiya otnosheniya k prirode* [Psychology attitudes towards nature]. Moscow, 456 p. [in Russian].

7. Yasvin, V. A. (2001). *Obrazovatel'naya sreda: ot modelirovaniya k proektirovaniyu* [Educational environment: from modeling to design]. Moscow, 365 p. [in Russian].

Стаття надійшла до редакції 04.06.2019

УДК 378.147

DOI:

Оксана Морозова, аспірант кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ “КОМПЕТЕНТНІСТЬ”: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ПІДХІД

У статті визначено та обґрунтовано поняття “компетентність”. Проаналізовано праці британських, американських, російських та вітчизняних науковців, які досліджували цю тематику. Розкрито різні підходи до тлумачення вищевказаного поняття, а також їх взаємозв'язок. На основі розглянутих наукових досліджень, бачимо, що відбувається постійний перегляд сутності поняття. Ми з'ясували, що поняття компетентність вживається найбільше в галузі освіти, особливо у нашій країні. Тому виявлено першочерговість цього питання у модернізації системи вищої освіти у світлі вимог сучасної концепції.

Ключові слова: компетентність; компетентнісний підхід; концепції компетентності; американський підхід; британський підхід.

Літ. 18.

Oksana Morozova, Postgraduate Student of the Technological and Vocational Education Department Hlukhiv Oleksander Dovzhenko National Pedagogical University

THE “COMPETENCE” CONCEPT’S DEFINITION: FOREIGN AND UKRAINIAN SUBMISSION

The article is devoted to the different definitions of the “competence” concept and its justification. It is disclosed the approaches to the interpretation of the definition: American and British. The American approach considers competency like the individual characteristics for competently performing professional activities. The British approach is based on the activity properties. H. Bom, S. Brown, P. Sparrow, A. Mitrani, B. Smith think that the terms “competency” and “competence” are interchangeable. It was paid attention to the interpretation of this definition by international organizations such as UNESCO, UNICEF, the Council of Europe, and European Organization for Economic Cooperation and Development, the International Department of Standards. The experts of the European Union countries give their own definition, revealing it as the ability to apply knowledge and skills that ensure the active using of knowledge in new situations.

It were analyzed the Russian scientists papers who have studied this topic, namely A. Markova, G. Selevko. Also it is devoted considerable attention to the consideration of this definition in the Ukrainian regulatory legal acts. So in the Ukrainian Laws “On Education”, “On Higher Education” is submitted proper definition. It was viewed the concept definition of such Ukrainian researchers as A. Dubasenyuk, N. Moiseyuk, N. Sidorchuk, M. Golovan. It was analyzed the interrelation between foreign and Ukrainian approaches to the disclosure of the notion “competency” based on the research of I. Chebotaryova, A. Lokshinoy, S. Kulikovskiy, O. Antonova and L.Maslak. I have given my own generalized complexdefinition of “competency” and it was noted its multidimensionality. We see that there is a constant revision of the concept essence on the basis of the considered